

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

L. Annæi Senecæ Philosophi Opera, Qvæ Exstant Omnia

Seneca, Lucius Annaeus <Philosophus>

Antverpiæ, 1605

Epist. VIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53700](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53700)

EPIST. VIII.

PENDET à priore epistola, & est velut obiectio. Quid? vitare me vis turbam, & populum? atqui Stoici tui docent rebus accedere, in rebus mori. Respondet, non otium se suadere, sed secessum. à suo exemplo: qui relictis aliis, Sapientia vacat, & præcepta eius scriptis propagat. Hoc operum maximum, & pulcherrimum esse. Denique inserta ab Epicuro, Libertatem veram à Philosophiâ dari.

Tv me, inquis, vitare turbam iubes, secedere, & conscientia esse contentum: vbi illa præcepta vestra, quæ imperant in actu mori? Quid? ego tibi vidcor in-
 terim sedere? in hoc me recondidi, & fores clausi, vt prodesse pluribus possim. Nullus mihi per otium dies exit: partem noctium studiis vindico: non vaco somno, sed fuc-
 cumbo, & oculos vigiliâ fatigatos, cadentesque, in opere detineo. Secessi non tantum ab
 hominibus, sed etiam à rebus, & primum à meis. Posterorum negotium ago: illis ali-
 qua quæ possint prodesse, conscribo: salutare admonitiones, velut medicamentorum
 vitium compositiones, litteris mando, esse illas efficaces in meis vlcibus expertus: quæ
 etiam si perlanata non sunt, serpere desierunt. Rectum iter, quod serò cognoui, & las-
 sus errando, aliis monstro. Clamo, Vitare quæcumque vulgo placent, quæ casus attri-
 buit: ad omne fortuitum bonum, suspiciosi pauidique subsistite. Et fera, & piscis, spe
 aliquâ oblectante decipitur. Munera ista fortunæ putatis? insidiæ sunt. Quisquis no-
 strum tutam agere vitam volet, quantum plurimum potest, ista viscata beneficia de-
 nitet: in quibus hoc quoque miserrimi fallimur, habere nos putamus, habemur. In
 præcipitia cursus iste deducit: huius eminentis vitæ exitus, cadere est. Deinde ne resiste-
 re quidem licet, cum cœpit transuersos agere felicitas. Aut saltem rectis, aut temet
 frueris. Qui hoc faciunt, non euertit fortuna, sed cernulat & allidit. Hanc ergo sa-
 nam & salubrem formam vitæ tenere memento, vt corpori tantum indulgeas, quan-
 tum bonæ valetudini satis est. Durius tractandum est, ne animo malè pareat: cibus fa-
 mem fedet, potio sitim extinguat, vestis arceat frigus, domus munimentum sit aduer-
 sus infesta corpori. Hanc vtrum cespes crexerit, an varius lapis gentis alienæ, nihil in-
 terest:

EPIST. VIII. I. IN ACTU MORI.] *Noster, in Fragmento quod Vitæ beatæ adhefit: Quid agis Seneca? defensis partes. certè Stoici vestri dicunt, Vique ad vltimum vitæ finem in actu erimus.*

2. INTERIM SEDERE.] *Desidere, & otiosus esse. Suum exemplum obicienti reponit. Vis videre etiam in secessu actionem, & in otio negotium esse? en me & studia mea. Libri tamen plerique: Quod ego tibi videor interim suadere, in hoc.*

3. SUSPICIOSI.] *Nequid, specie boni, mali lateat.*

D 4. INSIDIÆ SVNT.] *Martialis lib. IV. in captatorem: Qui potes insidias, dona vocare, tuas.*

5. VISCATA BENEFICIA.] *Que qui tangit, obhæret. Plinius lib. IX. epist. XXX. Qui iis potissimum donant, qui donare maxime possunt. quos ego viscatis hamatilque muneribus non sua promere puto, sed aliena corripere.*

6. HABEMVR.] *Noster epist. CXXIX. Sic diuitias habent, quomodo habere dicimur febrem, cum illa nos habeat. De Vit. beat. cap. XXII. Ad postremum, diuitiæ meæ sunt, tu diuitiarum es. Valerius: Proculdubio hic non possedit diuitias, sed à diuitiis possessus est. Bionis vetus dictum, in auarum: Οὐχ ἔπος, ἐστὶν, τὴν ἐσίου κέρηται, ἀλλ' ἡ ἐσίου τοῦ-
 τος: Non iste bona possidet, sed bona ipsum. Boni igitur sententia: sed libri tamen nostri, fallimur:*

habere nos putamus, hæremus. & ad viscum at-
 que aues referri possit, que dum prædam tenere se-
 putant, tenentur.

7. AUT RECTIS.] *Muretus vulgavit, Aut re-
 ctus sta, aut semel fuge. qui hoc faciunt, non e-
 uertit. Sed nos scripturam veterem, nostrig, optimi
 libri præferre malimus, in loco hecules corrupto,
 quid si defecto? Quidam scripti, pro fruëris, ha-
 bent frueri; alij, fueri. Ego non attollo hunc locum,
 imò depono.*

8. SED CERNVLAT.] *Ergo minus hoc est quam
 Eucitere, quod præiit: an matius? Sanè qui cer-
 nuum se abiicit, præcipitat &, quod hic addit, allidit.
 Cernulat autem in Glossario explicatur ὠλεσθή: in
 caput se iacit pronum: & Cernuus, ἄεραυετὴς,
 quia ira solent per lusum id genus. Solinus, de Tigri-
 de: Notantur frequentissimè, in litore, irrita ra-
 bie, cernuari: cum assequi raptores factus sui non pos-
 sunt. Apuleius I. Corpus exanimatum in flumen
 pænè cernuat. Varro apud Nonium: Pelles bubulas
 oleo perfusas percurrerant, ibique cernuabant.
 Prudentius:*

Cernuat ora senex barbatus, & oscula figit.
 Seruius in hoc Virgilij lib. X. incumbit cernuus ar-
 mo: In eam partem, quæ cernimus, prolapsium
 interpretatur.

9. VARIUS LAPIS.] *Marmor varij coloris.*

terest: scito hominem tam benè culmo, quàm ¹⁰ auro tegi. Contemne omnia, quæ su- A
peruacuis labor velut ornamentum ac decus ponit. Cogita in te, præter animum, nihil
esse mirabile: cui magno nihil magnum est. Si hoc tecum, si hoc cum posteris loquor,
non videor tibi plus prodesse, quàm cum ad vadimonium aduocatus descenderem, aut
tabulis testamenti annulum imprimerem, aut in senatu ¹¹ candidato vocem & manum
commodarem? Mihi crede: qui nihil agere videntur, maiora agunt, humana diuina-
que simul tractant. Sed iam finis faciendus est, & aliquid, vt institui, pro hac epistolâ
dependendum. id de meo non fiet. adhuc Epicurum ¹² replicamus, cuius hanc vocem
hodierno die legi. *Philosophia seruias oportet, vt tibi contingat ¹³ vera libertas.* Non dif-
fertur ¹⁴ in diem, qui se illi subiecit & tradidit. ¹⁵ Statim circumagitur. hoc enim ipsum
philosophiæ seruire, libertas est. Potest fieri, vt me interroges, quare ab Epicuro tam
multa benè dicta referam potius quàm nostrorum. quid est tamen, quare tu istas Epi-
curi voces putes esse, non publicas? Quàm multa poëta dicunt, quæ à philosophis aut
dicta sunt aut dicenda? Non attingam tragicos, aut togatas nostras: habent enim hæc B
quoque aliquid seueritatis, & sunt inter comœdias & tragœdias mediæ: quantum di-
fertissimorum versuum inter mimos iacet? quàm multa Publij, non ¹⁶ excalceatis, sed
¹⁷ cothurnatis dicenda sunt? Vnum eius versum, qui ad philosophiam pertinet, & ad
hanc partem quæ modò fuit in manibus, referam, quo negat fortuita in nostris habèda.

Alienum est omne, quidquid optando venit.

Hunc versum à te dici non paullo melius, & adstrictius, memini:

Non est tuum, fortuna quod fecit tuum.

Illud etiamnum melius dictum à te non prateribo:

Dari bonum quod potuit, auferri potest.

Hoc non imputo in solutum. de tuo tibi.

10. AVRO.] *In laquearibus.*

11. CANDIDATO.] *Hoc est, quod in eodem ar-
gumento nosser, De Tranquill. cap. III. dixit, Extra-
here candidatos. Verba: Nec enim is solus reip.
prodest, qui candidatos extrahit, & tuetur reos.
adde cetera. Quia enim quasi latentes, voce & ma-
nu, vt hic scribitur, producit & ostendit: Extrahe-
re ibi scripsit. Plinius Panegyrico: Quippe cum
orationi oculos, vocem, manum commodares:
in eadem re candidatorum. Nam vt idem Plinius fa-
teretur (lib. III. epist. XX.) cum iam comitia per Prin-
cipem in Senatu haberentur, excesserant manifestis
illis apertisque suffragiis licentiam concionum.
Non tempus loquendi, non tacendi modestia,
non deniq; sedendi dignitas custodiebatur. Pro-
currebant omnes cum suis candidatis: & plura,
quæ addit.*

12. REPLICAMVS.] *Vt solet in vertendo & vol-
uendo libros. Ita meus & meliores: alij complica-
mus; vulgò, compilamus.*

13. VERA LIBERTAS.] *Quæ ea sit, vide
epist. LXXV. in extremâ.*

14. IN DIEM.] *Vt vulgò solet in seruis: qui
non sunt liberi, nisi post annorum seruitutem.*

15. STATIM CIRCVMAGITVR.] *Ad Ro-
manum ritum. quo manum si, manu capiti imposta,
in orbem vertebantur. Persius:*

*Verterit hunc dominus, momento temporis
exit
Marcus Dama.*

Horatius:

— quibus vna Quiritem

Vertigo facit.

*Ritus, qui significabat liberos iam esse, huc illuc ire
posse, quò vellent.*

16. EXCALCEATIS.] *Quod in mimis & comi-
câ, qui socco non cothurno utebantur.*

17. COTHURNATIS.] *Tragicis, quorum al-
tiores hi calcei, vt magis sublimes & augusta es-
sent regum aut principum illa personæ. Nosser epist.
LXXVI. Vt cothurnati, simul exierunt, excal-
ceantur & redeunt ad staturam suam.*